

УРЕЂУЈЕ ЗМАЈ-ЈОВАН ЈОВАНОВИЋ.

ГОДИНА ДРУГА

ИЗДАЈЕ ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА.

ГЛАВНИ САРАДНИК
А Б У К А З Е М.

У Н О В О М Е С А Д У
10. Марта 1879.

ИЗЛАЗАК И ЦЕНУ
ВИДИ НА ЗАВРШЕТКУ ЛИСТА.

С е г е д и н.

Један ветар из ненада —
 Вал прекипи, насип пада;
 Један врисак: „зло је! зло је!“
 И вароши нестало је.
 Ох како је судба силна — —
 „Ман’ се судбе, не разбирај,
 Помози им Србе, брате,
 П’ онда стани и размишљај!“

Кад помогнеш колко можеш
 Онда ти се већ не врати
 Онда истом можеш стати,
 Онда можеш размишљати.
 „Хеј, ако је ко што веле
 Да несрећа кога скучи,
 На грехе га опомене,
 Омекша га и поучи,
 Поведе га правом путу,
 Поведе га покајању —
 Онда ни ти, невољнице,
 Немој ни ти роптат’ на њу!
 Грозан удес! Страшан удар, . . .
 Ал ако се наук прима,
 Из несреће тако грдне
 Могла б’ синут’ срећа свима.

Титулус зеванди.

Јавна предавања.
VII.

О рачунима.

Поштована публико! И ја, као и многи други научењаци, имам то лепо својство, да могу говорити о чему год хоћете. Разлика је међу нама та, што они више пута не знају оно о чему говоре, а мени се опет дешава, да не знам о чему ћу да говорим.

Јутрос сам још у кревету почео о томе да размишљам: О чему ћу, боже, да вам вечерас говорим! Није ми ништа пало на памет. Онда се одлучим да се обучем, да се прошетам пијацом и улицама да заврим и у коју кафану, да прислушнем о чему други људи говоре, па да и ја о томе говорим.

Људи су говорили и шаптали о неким рачунима. — Е па гилт, и ја ћу да говорим о рачунима.

Даклем шта је то рачун?
 Једе-ли се то или пије?

Ако је мастан може се и појести, ако је ликовидан може се и попити. Али шта му је права цел, да се поједе? или да се поније? то се не може јасно определити, — то је ствар густа.

Рачун се предаје у школи. Ако га предаје? Учитељ или учитељица. Зато је највећа неправда и новинарска пакост викати на какву учитељицу да она не предаје рачуне, — кад она то сваки дан ради.

Чудан је овај свет. Он не пита: где су новци? већ: где су рачуни? — Једно даје а друго иште е па може-ли се таком свету за доста учинити! и заслужује-ли такав свет да се човек (или жена) на њега обзире!

Па онда дешавало се више пута да човек (или жена) заиста положи рачуне. А свет онда викне: то су хорави рачуни! — Е сад узмите, молим вас, није

ли то апсурдум. Како могу рачуни бити ђорави, кад је познато да рачуни имају четири вида.

Прво и најглавније је сабирати. Јер док се ништа не сабере не може се ништа ни одузети. Друго и још главније је умножавање; напоследку долази делење (т. ј. ако човек има с киме да дели, а ако нема, није баш ни нужно.)

Даклем то су вам та четири вида рачуна (апети је од невидиша).

Рачуни су као виногради; може их човек и окопати и загрнути, и окресати, — ал најтеже је полагати.

Неки људи рачунају на прсте, — из тога се види да прсти знатну улогу играју у тој ствари, особито ако су дугачки. Тако се многим рачунцијама гледи кроз прсте, — а други опет добију лењиром по прстима.

Рачун проузрокује велику главобољу, — то вам могу посведочити многи касири, којима се тај занат тако огадио, да су од њега побегли чак у Америку.

За добар рачун ниште се тишина и мир. Ебогме кад је ларма и рат, ђаво ће онда да се не забуни. Зато и не треба стављати жандара пред кућу онога, који није рачун положио, већ пред кућу онога који је несташним дописима својим ларму направно, и тако збуњеног рачунцију још већма збунио.

Рачун је тако као каква дама, која ако се таки на прву реч просиоцу преда, онда губи цену ал ако се успија затеже, јогуни, онда је интересантна. Цифрати се треба. -- Зато се рачун састоји из цифара.

Други су опет тога мњења: Да треба направити кратак рачун.

До душе и то је истина: ако се какав рачун брзо положи, онда ће се рећи: па то је било лако. А за лаке ствари не може човек ни колајну добити.

Рачун се може правити са бирташем и без бирташа. Кад човек прави рачун са бирташем онда се може мало наљутити, али бар после има мира. Али кад се прави рачун без бирташа као оно лани у Берлину, онда се могу неки подмукло смешити, — ал о миру не смеју ни сањати.

Што се нас Срба тиче ми би имали да се разрачунамо са многима, али док не дође време за те велике рачуне, могли би се вежбати у рачунању нас самих са собом. Па да сабирамо снаге; да одбијемо изроде; да умножавамо карактере; и да делимо кукољ од чиста жита. Амин!

VIII.

О з л а т у.

Поштовано собрание! Знам да ће вас занимати предмет мога данашњег предавања, јер то је така ствар, која се прима увек са великим одушевљењем. Али поред свега тога људи нису сувише осетљиви према злату, — јер има људи којима би могао просити мерицу дуката на главу, могао би их ударити

грудом злата по леђи, па не би казали ни јао. То зависи од тврдоће карактера.

У старо време држало се да има четири елемента, и то су била вода, ватра, ваздух и земља. Новије практично време дошло је до тога уверења, да то нису елементи, него да је злато један од главних елемената. Јер запта има људи, који могу живити без воде, у којима се угасила свака ватра и свака топлота, којима чист ваздух не прија, који ће продати и земљу и отаџбину, само да дођу до свога елемента, до злата.

Но и стари су знали да је злато метал, зато су га радо метали у џеп. Шта више неки су народи правили себи и бога од злата, коме су се клањали без икакве притворности. Шта више и богови су онда високо ценили злато. Тако се н. пр. Јупитар претворио у златну кишу, кад је хтео да њему за љубав поклизне каква невина девојка. Хеј! данаске више нема златне кише, али су на земљи клизави путеи и без ње.

Кад би данас пала каква златна киша, ала би се наши министри радовали, ала би се поносили и хвелили што су били тако мудри и предувидљиви те су за времена своје касе испразнили!

Сваки народ нашао је нарочито име, којим назива овај племенити (или племићки) метал. Тако на пр. Латини га зваше: *Aurum*, — Немци: *Gold*, Мађари: *Arany*, — Срби: Злато. Анализирајмо само ове речи, или бар почетне слоге њиве, па шта ћемо видети? Латини су се злату и његовој моћи чудили, зато се *аурум* почиње са: *ау!* Немци су нашли да и поред свега злата и билiona народ може бити у највећој сиротињи, зато се *голд* почиње са *го*. — Зато су Мађари злато назвали *арањем*, то се још не зна. — Србе је зацело искуство научило, да у злату има зла, зато су га тако и назвали.

У песми се пева: „За крст часни и слобеду златну,“ што се тиче крста, ту би могао поднети епитет „златни“, јер има људи који се већма отимају за крст златни, него за крст часни. Али што се тиче слободе, ту сам већ малчице другога мњења. Догод има на свету златних ланаца, донде не би требало говорити о златној слободи. Јер слобода и ланци не могу бити од једног истог метала. Зато коме је по вољи може говорити о гвозденој слободи, о дрвеној, о врбовој, о талми-златној слободи, — али о златној не.

У старо време метали су људи злато на пробу, — а сада злато меће људе на пробу.

У нашим народним песмама спомиње се злато веома често, ту ти је говор о златној колевици, о златном пехару, о златној коси, о златној круни, о златној кошуљи и т. д. Ја се истина у злату не разумем ал мени се у нар. песмама најбоље допада Материно злато. То ми се чини да је најчистије, најузвишеније. Онда представљам себи матер, којој је ћерка њена све на свету, која не зна и неће да зна за друго благо — јер је све тамно према том благу. Штета је што то благо наши слепци схватају а окати и окате више пута занемарују.

Златом се може лепо вести и везивати. То знају наше везиље и везачи.

Златом се запушавају шупљи зубови. Неки иду још даље па веле да се њиме могу запушити не само зубови, већ и цела уста. (Csodalatos dolog)

Кажу да се злато не топи тако лако, већ ту треба топлота од 1250 целзијевих ступања, то није истина. Ја сам имао једаред куварицу Манду, а она је опет имала доброг пријатеља каплара, — па кад год јој је тај пријатељ рекао: злато моје! — макар то било у сред зиме, Манда се тако топила од радости.

Злато се налази у Калифорнији у песку, у блату. Али и код нас морају многи да се дубоко зарипу у блато док дођу до мало злата.

Злато се може ванредно на дугачко отезати. Н. пр. један грам злата може се отегнути на 250 рифи. А од неколико дугата направи се жица, којој је н. пр. један крај у Пешти а други у Београду (знам и у чијем цепу, — ал нећу да кажем кад ме нико не пита).

За бољи доказ могао бих ја и ово моје предавање отегнути, — чак, чак, чак — док вас не би успавао. Али то не би било лепо, да један говори а други да спавају, — то сам већ једаред видео, па ми се није допало.

Зато да се то весла крају!

Обично се говори о „чистом злату“, — ја из тога судим да мора бити и „прљавог злата.“ И заиста је тако.

Прљаво злато налази се у цеповима шпијуна, кортеша, смутљиваца, извесних уредника, дописника и агената, династичко — социјалистичких караамфибија, — у диспозиционим фондовима и т. д.

А чисто је злато оно којим богаташ подпомаже сирмака, избилних невољника, човек човека, које се мете на жртвеник просвете и напретка. А такве жртве може чинити и најсиромашнији сиромашак, — јер свака крајцара која оде на племените цели, — та је крајцара златна.

Стрмл.

Пролетнице.

I.

Шева пева, шева пева,
Све се греје, све се смеје,
Ватрић носи слатку песму
„Пролеће је, пролеће је!“

Све је лепо, све је мило
Твоме срцу, твоје оку;
Ево игра и скакуће
И камичак у потоку.

Краљ и просјак, свак је блажен
Сваче срце радост дира,
Па и оног, ког због дуга
Истерају из квартира.

II.

Висибаба цвета
Поред кукурека,

То ј' пролетна мода;
Крекетуше младе
Праве серенаде, —
Ево нам и рода!

Пролетња милота,
Пролетња топлота,
Плаветни се небо,
То ми је баш мило,
Јер сам зимус много,
Врло много зебо'.

По пољу се шетам,
Па у сунце гледам
И тешим се тиме:
„Сад сам бар сигуран
Да се смрзнут' нећу
До — идуће зиме“.

III.

Пролеће је, слатко миље,
Цвета цвеће, ниче биље,
Плава љубичица,
Вита пресличица,
Ево већ и чкаља,
Све је како ваља.
Јер је све то лепо
Што природа ствара;
Ето нове хране
За песника —
И за критичара

(В — к Е — к.)

Шетња по Новом Саду.

XIX.

Лако је нама правити шетњу по Новом Саду, ал' нека изволи когод чинити шетњу по — Сегедину! Ужасној несрећи, што је Сегедин постигла, крива је — вода, а нека ми наведе когод пример, кад је вино такво зло починило? Бива до душе да и вино пређе своје границе, те да се попне у „горњи шток“, па да проузрокује забуну; и вино је до душе многу кућу упропастило и однело, али вина нема никад толико много, као сада воде, па при свем том, што је око и над Сегедином толика силна вода, опет није јефтина, него је та вода многе и многе скупо стала. Године 1876, имали смо и ми овде неку назови-поплаву, која спрам сегединске не заслужује ни да јој се име спомене: Бирташима је само мало неправо било, што су им подруми били пуни воде, а и писац ових редака имао је у собама својим воде више колена, но то ништа не чини, нама новинарима често пасира, да нам се у стану воде накупи, особито кад је сезона киселих краставаца и политичног мртвила. Врло је племенито, што се на све стране, па чак и у Лондону, Берлину и т. д. купе знаменити прилози, да се пострадалим Сегединцима помогне, који су остали без крова и без хлеба; само не би шкодило да се и другима тако исто својски помаже као Сегединцима: Ево већ две и три године читамо по свима новинама, како Сава топи села и њиве

оном тужном народу у Посавини и нигде ни смо видели ни читали, да се и оној јадној сиротињи купе и вотирају какве припомоћи. Ваљда што је оно Сава, а ово — Тиса. Дајмо, шиљимо, помажимо Сегединским страдалницима, али сетимо се и оних јадних невољника, што их Сава сваке године као море поплављује!

Ал ја сам се далеко бацио у шаљивом листу говорећи о оваким озбиљним стварима, па се бојим да неће когод помислити да се шалим, јер као год што је велики малер, кад когод говори што, па мислим да је то шаљиво, тако је још већи пех, кад когод говори озбиљно, а овамо изгледа целом свету да се он шали. А друго овде у шетњи по Новом Саду, није ни места удаљавати се од Новог Сада и тражити у даљини јад и невољу, кад имамо доста тога еспапа и ми овде код своје куће. Wozu in die Ferne schweifen? што рекао некакав Гете. Зар код нас има једна породица, која нема шта да једе и која нема крова? Зар нисмо и ми поплављени — порцијом, веклама, екзекуцијама, болештинама, просјацима, „верглашима“ и рђавим књигама? Зар код нас не прети да ће се провалити долма нашега стрпљења и истрајности? Зар нама не прети нико, да ће нас прогутати у кашици воде?

Зато гледајмо и своју невољу и поред купљења прилога на друге страдалнике сетимо се који пут и наших невоља, те заграђујмо док је још за времена, да нам бурни таласи туђинске навале не поруше труле палисаде нашега немара, јер ако се подавимо, неће се у Лондону, Паризу и Берлину за наше спасење бринути, а баш и кад би се хтели бринути, не би нам ништа помагало!

Аб.

Дадиља и песник.

(Кољнов.)

Баба, баба! — „Шта је, враже?“
Где шта песник овде каже!
Ако само није шала —
Не ћу увек бити мала.
Вели, да ћу, као и ти,
И ја некад вел'ка бити. . . .
Само дете трчи, скаче,
Мање живи, више сања —
Крај је, вели, кад настану
Тешки часи девовања. . . .
Радост ова би ће, проћи,
А за њом ће јади доћи,
Девојка ће тужит' стати,
У потаји уздисати.
Дан ће сванут', сунце сијнут',
Туга њена не ће минут',
Да разведри мутно лице
Изаћи ће на вратнице
Па гледати тамну гору
И тичице хитре, лаке,
И зелена брда она
И забаве свакојаке.
Све под небом плавим пева
И земаљске сласти пије,

Њојзи само терет, туга,
И очајне сузе лије
„Пис! не веруј, моје чедо,
„Ко би у те књиге гледо!
„То је само ко бојаги, —
„Бади књигу, књига лаги:
„Узми лутку па ј' облачи,
„Весели се, певај, скачи! . . .
1879.

М. П. Ш.

Абуказемов календар.

Март.

1. Један Новосађанин чита плакате с програмом за забаву, што се приређује у корист пострадалих Сегединаца и вели: „А зашто и ту на првом месту мађарски; та бар ту, где моле помоћ нашу, могли би нам језик респектирати!“

2. Као што је познато Сегединци су били увек опозиција Тиси и његовом министарству; ал ето сад видимо тисино надмоћије.

3. Пђа Миловуковица није још ништа одговорила; то је можда прва женска, која неће да — одговара. (Блага нарав!)

4. Једном везаше очи, па га одвезоше у оне сокаке у јовановском крају и одрешеше му очи; кад је погледао око себе препадне се и рече: Еј наопако, та ја сам у Сегедину!

5. Један стихотворац отишао је у Сегедин, да из оне силне воде црпи „штофа“ за своје најновије песме.

6. Кажу да је сегедински комесар Лукач спавао, кад је вода појурила у варош и потопила; то је до душе и код нас обичај, да кад кога из сна буде, а они га поливају водом

7. Ма да је толика вода у Сегедину, ипак не излазе тамо сад никакве новине.

8. У Русији је престала куга; нихилизам још никако да се дезинфицира.

9. У славу данашњих 40 мученика, попио је баћ-Андрија 40 чашица мученице (ракије).

10. Новосадски вашар прође сретно: Бикови нису овај пут никакве улоге играли.

Чујмо и ово.

Г. Симовић, видећи да у Мостару нема снијега закључи логично (т. ј. нелогично), да и у цијелој Ерцеговини нема; осјетивши да је његово благоутробије сито (ваљда од оних 112 милиона) он закључи логично (т. ј. нелогично) да морају бити сити и сви Ерцеговци, — те ти брже боље телеграфично јави у „Narodni List“ да је он потпуно задовољан и да живи лијело! (Фала Богу!).

Е, видиш ти неваљалих Ерцеговаца ће ниједан, који је умр'о од глади, не дође г. Симовићу, да му јави, да је изволио умријети управ с тога, што г. Симовић има свашта доста, а он баш ништа!

Ј. Љ.

Ћира. Шта то читаш у „Застави?“

Спира. Ето истражни суд тражи Петра Карађорђа.

Ћира. Е, ја ти напред кажем да га нећеду наћи.

Спира. А зашто?

Ћира. Јер га не траже где треба. Нетреба њега тражити у „Застави“ него у „Темпшварском Гласнику“.

Спира. Хахаха! Дobar виц.

Ћира. Ала се радују пештански Чивути што ће се од сада кроз прсте гледати увоз њиховог бућкуриша, у место чиста вина.

Спира. А што да се радују. Та то није ништа ново. Није Србија ни досада из Пеште добивала чиста вина.

Ћира. Шта мислиш, хоће ли Мађари сада признати знање и добру вољу Стефановића Виловског, што их је за времена опомињао, да се сачувају несреће?

Спира. Хахаха! Само ако га још не туже да је он томе свему крив, што је ту несрећу наслутио!

Ћира. Негда је био у Сегедину и Србаља знатан број. Ал ти су полагано утонули у мору мађарском.

Спира. Па видиш како је то добро што су полагано утонули, јер сад би и они наједаред пропали.

Ћира. Е тако је то. Једноме је суђено да полако а другоме да брзо потоне. — А' много боље би било кад би се још за времена попели на ону висину гденас не би потоп дохватио, ни једне ни друге.

Из школе.

Учитељ: Која је река највећа у нашој држави?
Ћак. Молим господине рит.

Учитељ: Видите децо! наша се земља окреће око своје осовине, баш као ваша чигра; јер она окрећући се око себе, окреће се и око сунца —

„Ао! колики ту треба бич“ примети један из скамије.

У једној српској школи, где се и немачки језик предавао, запита учитељ како се каже немачки именица? Једно дете одговори да с хауптворт. „А како се каже придев“ упита даље учитељ. Сви ћуте, а један ће тек дићи руку — „молим ја знам, шпицнаме“

У једној недељној школи, предавајући учитељ граматику, запита једног ђака, који је био опанчарски шегрт, знали да склања опанке? „Знам“ рече шегрт „ал несмем, јер код првог мог мајстора сам склопио један пар опанака за мог лалу, па ме мајстор укебао; издеветао ме ваљано, и отерао врагу?“

Ко је магарац?

К неком славном лечнику дође богата једна госпођа, да јој очи прегледи. Тужила му се, да је по кадшто очи боле. — На њој се видело, да је отмена и — богата — Лекар јој прегледи очи, дрмне главом, мисли, — и на посетку рекне, да је болест веома опасна и да изискује велике неге. — Па почем се већ — по његовом казивању — почело навлачити „бело“, то јој препоручи, да се к њему уварош пресели. како би је могао дневно видети и лечити.

Госпа пристане; узме богат стан, и лекар је похађаше дневно, приписујући сад ово сад оно.

Али жељено здравље не дође, прођоше дани, недеље, месеци, а лекар још једнако долази. — Разуме се не бадава! — Ово госпи додија и она науми, да испита, шта њен лекар управо мисли.

Кишовитог једног дана преобуче се у сиротне хаљине, косу другачије очешља, узме у руке поцепан кишобран, па тако прерушена упути се своме лекару.

„Које добро, снао?“ упита је овај, кад је пред њега стала. —

Очи ме боле, господине“, — рећи ће она. „Дај те да видим“, с' тим речима загледа се лекар у очи његове болеснице, без да је познаде. „Но па шта хоћете“ — продужи — „Ваше су очи сасвим здраве.

Здраве велите?

Да богме да су. Ослоните се на моју реч, ја знам шта говорим.

Али мени реконше, да ће ми се навући „бело“, да ћу са свим ослепити. —

„Недајте се варати, снао! Вашим очима ништа не фали. „Мало су узмућене, то је све.

Али ми је то казао баш мој лекар. —

„Онда је Ваш лекар“, с опростењем прави магарац. „Ко, зар мој господин доктор да је магарац.“

„Да како, прави магарац, ја понављам, и можете му слободно казати, да сам му ја то казао.

Онда, — рећиће госпа исправивши се, и својим природним гласом, — онда изволити му Ви сами тај поздрав испоручити, јер Ви сте мој лекар. Познајете ли ме?—

Лекар се укочио. — „Али милостива,“ замуца.

Но „милостива“ само га презриво погледа и оде. — „По немачком“ Харалампије.

Напредак културе.

И Каменица је добила паробродску станицу! Сад само још да Шатринци добију жељезницу, Буђановци осветљење гасом, Ртковци подземне канале, Лок да добије тротоаре, Каћ велику оперу, у Чуругу да се дигну музеји, у Силбашу да подигну Чивути фабрику за чиоде и „шунегле“, — па смо онда постигли давнашње наше жеље и сјајна нас будућност чека. **Аб.**

На уважење.

Као савет грофу Андрашију, како да се Босна уреди прештампао је загребачки „Obzog“ место уводног чланка из „Гласа Црногорца“ чланак о унутарњој управи Црне горе. Али, сигурно да се власи неби сетили, изоставио је он у том прештампаном уводном чланку свуда речи: „Србин“ и „српски“. — Услед тога држимо да неби било неумесно да се стара пословица:

„Бежи као ђаво од крста промене у нову пословицу:
„Бежи као Obzog од српства“.

Неколико црногорских Срба.

Бачки виц.

Како је Сегедин познат са славне „сегединске паприке“, то је сад наравно и та паприка потопљена, те је без сумње она вода од силне ситне паприке црвена, као некад црвено море. С тога сад Чивути очекују, да ће се родити Месија, који ће их превести преко црвеног мора.

Ђука и Шука.

Ђука. Јед' бога ти, Шука, колико је било.
Ноја у ковчегу, кад је био потоп?

Шука. Па само један, наш праотац Ноје.

Ђука. Није истина, било је два.

Шука. Е, није још нешто! Па библија спомиње само једног.

Ђука. Једно је био богобојажљиви муж Ноје, а друго птица ној, то су дакле два Ноја.

(Аб. 1861)

Бранко и Ранко.

Бранко. Ко је слеп, а опет и у највећем мраку види?

Ранко. Слепи миш, јер он баш по помрчини лети.

Аб. (1861).

Смешна песма.

Ал је ово смешна песма,
А тако ми моје вере —
Боле ће вас јако трбу,
Не смејте се преко мере!

Аб. (1861).

Мудре поуке.

Ако си богат, а ти осигурај свој живот, те ћеш имати бар једно „друштво“, које ће ти желети, да дуго шивиш.

Ако волеш правити визите, учи медицину те буди лекар, па ће ти се бар свака визита исплаћивати.

Ако си позван гдегод на теј, а ти проучи добро календар, јер ће се непрестано о времену разговарати.

Ако си рад да задобијеш љубав кћерину, а ти се мо-
раш најпре око матере улагивати (ако је лепа).

Ако љубиш самоћу, а ти иди у новосадску цик-цак-
променаду, јер тамо нико не иде од убијства пок. Дере.

Старост ваља поштовати, особито код вина и
цигара.

Љуби ближњу своју, као самог себе.

Сретан је онај, који заборавља — шта се још има
платити.

Љубав — каже Шилер — претвара земљу у рај; чу-
вај се дакле љубави, ако ниси рад да се селиш у рај.

Немој бити поносит; с тога ако ти Ротшилд понуди
кћер за жену — узми је.

Ако си рад да узмеш коју девојку за жену, а ти не-
мој да гледиш на њену старост (него на младост).

Ако добијеш на великој лутрији, онда можеш заиста
о срећи говорити (али немој велегласно јер ћеду одма до-
ћи да ишту у зајам.)

Ако си украо од девојке који пољубац — врати јој
патраг.

Понашај се у друштву тако, да ако те избаце напо-
ље, да то буде тек после ручка и вечере, а не пре.

Живети, као Диоген у бурету, незгодно је; код бу-
рета пак много је пријатније

Живи штедљиво и гледај да уштедиш, да можеш о
новој години, кад долазе толика честитања, отићи мало
на пут. **С. Л.**

Чудан спас од погибије.

Да, мој пријатељу“ — преповедао је један лађар сво-
ме другару, — „ја сам се чудним начином спасао. Њих
тринајест мојих другова потопише се у мору, кад се ча-
мац преврнуо.“

„Ама како ти да се избавиш човече?“ —

„Е, ја сам знаш тај дан код куће заостао“. —

Хар.

Мисли старог лопова.

Тако ми ђавола, сад већ неznam, како ћу тој госпо-
ди од полиције угодити. Ако су врата отворена, па ућем
унутра, није им право, ако су затворена, па их одбијем,
опет није, јесам ли штогод узео дању, не ваља, је сам
ли ноћу, још горе. Па враг ће да буде онда поштен чо-
век! —

Харал.

Рђав почетак.

Муж: „Гле жено, купио сам нов капут. како ти се
допада?“

Жена: „Но опет си нешто красно купио, ти увек
избереш оно што је најгоре и што нико неће.“

Муж: „Имаш право жено, с тобом сам започео,
па ме сад та срећа непрестано гони.“

Хар.

Пастир.

Попа: Па зар сам ти много за венчаницу узо, Максиме? Зал не вели и свето писмо, да пастир који стадо пасе, мора зато имати и награду?

Максим: Та да попо, али свето писмо вели, да пастир само пасе стадо, а не да га — стриже.

Хар.

Вештина.

У некоме друштву причало се, како је један славни сликар био у стању, да једним једитим потезом његове кичице претвори смејуће се дете у плачуће. —

„Па ту вештину и ја знам“, рећи ће неки сувопарни отац, — „само узмем у место кичице — „батину.“ —

Харал.

Галантерија.

„Анђелче моје“, упита муж жену, кад су железницом путовали, — „седиш ли у твојем углу добро? (Споч!)“ „Са свим добро, мужићу,“ беше одговор.

„Не ма нимало промаје?”

„Баш ни најмање“.

„Затварају ли се врата добро?”

„Не може боље бити?”

Па, знаш шта, оди седи ти на моје место, а пусти мене тамо.“

Харал.

Добар предлог.

Богати Ротшилд седио је у својој палати у Паризу и прегледао неке велике рачуне. — Слуга му јави, да га неко жели посетити.

„Нисам ни за кога код куће,“ примети Р. Слуга оде, али се брзо врати.

„Господару, старац који жели к' Вама доћи, вели, да Вам хоће да даде шест милиона заслужи.“

„Пусти га одма унутра.“

Уђе човек у овешталом руву. Ротшилд упита га, шта жели.

Странац се дубоко поклони па рече: „Господин бароне. Чуо сам да удајете Вашу ћерку, и да уз њу дајете мираза 12 милиона. Ја сам контен, да је узмем са само шест милиона, а то су за Вас 50 процента добита, заслужиће те махом 6 мил. — Но, како Вам се мој предлог свиди?”

Ротшилд се учтиво поклони. — „Господине“ — рећи ће странцу, кћи ми је још млада за удају али кад буде томе време, ја ћу Вас дати позвати.“ — С тим испрати предлагача до врата и ова за њим забрави. —

Харал.

Чаролија.

У гостионици показивао неки шаљивчина скупљеним пријатељима разне „чаролије“.

„Стармали“ излази 10., 20 и последњег дана у сваком месецу.

Годишња цена 4 ф. годишња 2 ф. на 3 месеца 1 фор. За Србију, Црну Гору, Босну и Херцеговину на целу годину 50 гр., на по године 25 гр. на 3 месеца 13 гр. чар.

На последак рече: „Сад сам Вам разне вештине са картама показао. Има ли ко од Вас једну сребрну форинту, и један стари „цванцик?“

„Ево форинта.“ — „Ево цванцик“ рекоше два гледаоца. —

„Добро, узимам у десну руку форинту а у леву цванцик. шанже марш! Сад су обоје у десној руци. Него пре но што продужим морам Вас упитати, смем ли са овим новцима чинити употребу, какву ја хоћу?”

„Да богме зато смо ти и дали“. „Је ли тако? Онда, келнер, донеси нам за ове паре вина!“

Харал.

Пабирци.

Отац (вративши се с пута). Јели Фемкице како се познаша према матери твој нов учитељ? Јели учтив?

Мала Фемкица. О, још те како учтив, татице! — Јучер је пред њоме клекао на колена

Отац. Море, сине, у овој фијоци била је једна петица и једна форинтача; сад форинтаче нема. А да је ниси ти узео?

Син. За бога отац? та ваља да о мени нећете тако што мислити, да ћу ја узети форинтачу, а оставити петицу!

„Хвала богу!“ рече ономад једна фрајлица у Вршцу, „фебруар је већ прошао, — још десет месеци па ћемо имати опет фашанге!

А. Јели, брате, јеси ли ти кад чуд да пето кукурече после подне?

Б. Јесам.

А. Вараш се, брате, пето никад не кукурече: „п о сле подне!“, него увек „кукуреку!“

Шмиле. Мојсије сине, чујем да си крао.

Мојсије. То је мој посао.

Шмиле. Али ја чујем да си крао од твоје матере.

Мојсије. То је њен посао.

Шмиле. Али шта ћу да кажем ја на то, као твој отац?

Мојсије. То је твој посао.

„А што сте Ви Вашу кафу метнули на столицу?“ упита угоститељ.

Гост. „Та тако је слабачка, да је морам посадити, да се мало одмори.“

Харал.

Писма и све што се тиче уредништва, нека се шиље на адресу Др. Илије Огњановића у Новоме Саду, а коме је наручије Дру Јовану Јовановићу Змају у Београд. Предплату пак и огласе, ваља слати на штампарију А. Пајевића у Нови Сад. Цена је огласима 5 новч. од једне врсте.

Новије књиге.

(Под овим насловом навестићемо сваку књигу, која се уредништву тога ради припошље.)

Фрише фире, Шала у једном чину, написао Коста Ристић, цена 20 новч.

Старо време стари обичаји. Написао Лукијан Сјемјенски, Превео Сава Петровић, цена 25 новч.

Стари Глумац од Павла Ђулајије, превео Сава Петровић, цена 40 новч.

Све три књиге су издања српске књижаре Браће М. Поповића у Н. Саду.

РЕД ПЛОВИДБЕ

 ПУТНИЧКИХ ПАРОВРОДА.
од 4. (16. марта) почињући до даље наредбе:

Из **Новога Сада** у **Земун** понедељником уторником, средом, петком и суботом у пола 5 сахата по подне.

Из **Новога Сада** у **Тител**, средом и суботом у пола 5 сахата по подне.

Из **Новога Сада** у **Оршаву** понедељником, средом и суботом у пола 5 сахата по подне.

Из **Новога Сада** у **Пешту**, понедељником, средом, четвртком, петком и суботом у пола 11 сахата пре подне.

У Новоме Саду 4. (16.) марта 1879.

Отправништво.

КЊИГЕ ЗА ШКОЛУ И НАРОД.

ПОЧЕТНИЦЕ ПРИРОДНИХ НАУКА

излазе једна за другом овим редом:

1. **Хемија** од Х. К. Роскоје, професора хемије у Манчестру. Српски превод од Стевана В. Поповића, шк. референта. Са 36 слика, укоричена 50 новч.

2. **Физика** од Балфур Стеварта, професора физике у Манчестру. Српски превод од Стевана В. Поповића, школ. референта. Са 48 слика укоричена. 50 новч

3. **Астрономија** од Н. Локиера, члана кр. друштва у Лондону. Српски превод од дра Ђорђа Натшевића глав. школ. референта. Са 47 слика, укоричена. 50 новч.

4. **Физикална географија** од А. Гејкије, професора геологије у Единбургу. Српски превод од Лазе Пачуа, ур. „Страже“. Са 40 слика, укоричена, 50 н.

5. **Геологија** од А. Гејкије, проф. геологије у Единбургу. Српски превод од Л. Пачуа, уредника „Страже“. Са 40 слика, укоричена, 50 новч.

6. **Зоологија** од О. Смита, професора зоологије у Страсбургу. Српски превод од Владана Арсенијевића, професора српске учитељске школе у Г. Карловцу. Са 45 слика, укоричена. 50 новч.

7. **Вотаника** од Х. А. де Бари, професора ботанике у Страсбургу. Српски превод од Владана Арсенијевића, проф. срп. учит. школе у Г. Карловцу. Са 45 слика, укоричена, 50 н.

Преплатна цена на свих 7 књига стоји само 3 фор. за Аустро-угарску, а за Србију и друге крајеве српске 35 гроша или 6 гроша поједина свеска.

Низ ових књига изићи ће у току ове године 1879.

Нарудбине из Аустро-Угарске шилу се на потписану штампарију, а оне из Србије на књижару В. Валожића у Београду.

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА,

као издавач „Књига за школу и за народ“

КЊИЖЕВНИ ОГЛАС.

„БАЧВАНСКЕ ПЕСМЕ“

ОКУПНО

СТЕВАН БОШКОВИЋ.

Ове занимљиве народне песмице изишле су већ из штампе. Књига износи 11 штампаних табака на углачној хартији и новим писменима штампана. Цена је само 50 новч.

Ко узме за готов новац више од 10 комада добија 20%, а комисионари 15% рабата.

Како је скупљач ових песама већином на путу, то је умолио г. Луку Јоцића, издавача „Јавора“ у Новом Саду, да претплату прима и да књиге одавде из Новог Сада, где се књига и штапа, разашиле.

С тога се умољавају пошт. г. г. скупљачи и претплатници, да све нарудбине шилу једино на

ЛУКУ ЈОЦИЋА

ИЗДАВАЧА „ЈАВОРА“ У НОВОМ САДУ.

Уједно јављамо, да се на исту адресу и претплата на „ЈАВОР“, недељни лист, изволи слати. Цена је 1 фор. 25 новч. на четврт године. За Србију и стране земље 1 фор. 50 новч.

Штампарија А. Пајевића у Новом Саду

продаје са свога стоваришта:

Буквар за српске основне школе	20	нов.
Упутство уз буквар за основне школе	— —	10 нов.
Мала катавасија	— — — —	20 нов.
Одабране народне песме за учење на изуст у срп. основним школама	— — — —	10 нов.
Дисциплинарна правила за учитеље српских основних школа	— — — —	10 нов.
„Здравље и напредак наше деце“, за народ написао Др. Милаш Јовановић Батут	— —	60 нов.
О дифтеритичној вратобољи, за српске матере написао др. И. Огњановић	— — — —	20 нов.
Индустрија и њени чиниоци у Србији, написао Драгутин С. Милутиновић	— — — —	20 нов.
Русија и балканско питање	— — — —	40 "
Мала библиотека свеска I.	— — — —	10 "
" " " II.	— — — —	10 "
" " " III. „Новина“ I.	— — — —	60 "
" " " IV. „Новина“ II.	— — — —	80 "
„Илустрована ратна Кроника“, седам свезака, 29 табака са 104 слике, у меком повезу	— — — —	3 фор
Исто у леним тврдим корицама	— —	4 фор.
Очеви и деца, роман од Ивана Тургенева	— — — —	60 "
Из природе, чланци за старо и младо	— — — —	20 "
Како ваља љубрити	— — — —	20 новч.
Нове метарске мере	— — — —	10 "
Мала Лазарица, песме за народ књ. I. са сликом кнеза Николе	— — — —	10 "
Поријекло Зимонића породице и поп-Богдан Зимонић, са верним ликом попа-Богдана	— — — —	20 "
Како се чува и негује здравље женскиња и мале деце од др. Љ. Радивојевића	— — — —	20 "
Наставни план за срп. нар. учитеље	— — — —	20 "
Увео листак, приповетка	— — — —	40 "
Српски ријечник за кованције	— — — —	10 "
Херцеговачко робље од Чермака мање слике	— — — —	40 "
" " " " " веће слике	— — — —	80 "

(на прописаној хартији) за рођење, венчање, и умрле, као и изводи из истих протокола могу се добити како на поједини табак, тако и на књиге, по жељи укоричене и у леним, тврдим корицама, а по најједнију цену.